

S 5533:46

E. E. L. K.

Lastetöö Kursus ja IV Lastetöö Päevad,  
12.-16. apr. 1939.a., Tallinnas.

---

Kokkuvõtte:

Piiblitundidest

Loengutest

Ettekannetest

S 5533:46

EA 48193

F.E.L.K.  
NOORSOOTOÖ KESKUS

Rate 25.7156

22 (07)

# I. P I I B L I T U N N I D

=====

Piiblitund, 11. IV. 39  
kell 20.30

Vaimulik õnnistus

Õp. R. Sauerbrei

Efesos, 1, 1-14

I. Usuteele asunud inimeste ringis leidub palju, kes usuvõitlusest, ristist ja raskustest aru ei saa. Nad ei või ega tahta katkestada sidemeid usuga ühel poolt - teisel poolt ei jõua nad usurõõmule, vaid ohkavad meeleheitlikult ristiusu "raske ikke" all.

"Et meie tema au kiituseks peame olema!" nii kordab apostel. Selles sõnas peitub evangeeliumi kutse ümberpöördumisele ja siit kostab ühtlasi täieline rõõmusõnum. Meie - Jumala au kiituseks! See on ristiinimese eesmärk.

II. Paljud ristiinimesed mõtlevad ikka veel, et Jumal peab nende teener olema, täitma nende soove ja kaasa aitama, et nende au suureks saaks siin maa peal. Selleks nad palvetavad ja käivad kirikus. Kui Jumal seda ei täida, on nad usust petunud ja küsivad alati: "Miks nüüd Jumal ei kuule? Miks just nina pean seda läbi elama? Miks just mulle on raskused määratud?" Ega Jumal olukindlustusseltsi direktor ole, kes võitlusi, mis meile ei meeldi, eemale peletab. See on paganlik arusaamine usust. Siin peame ümber pöörama - oma "nina", olgu see kui vaga tahes - ristilüües, sest oleme kutsutud Jumala au kiituseks; s.t. meie au, isik, varandus ja elu võib hävitada, kui aga ainult Jumal a

au kasvab.

III. Siin peitub aga ka usu täieline rõõm. Ma ei ole mängupall saatuse käes, vaid olen Jumala laps. Ta on mind ära valinud ja seadnud oma nõu ja tahtmise järele (s.4,12). Veel rohkem. Jumal usaldab mind vaest patust inimest, et tohin Tema au kiituseks kaasa aidata. Kõik minu raskused ja võitlused ei ole tühjad, ka need peavad Jumala au kasvamiseks kaasa aitama. Kuidas on see võimalik? Jeesuse Kristuse läbi.

IV. Kes maailmale surnud ja Jumala au kiituseks elab, peab ka võitlona, läbi mürdne raskustest. Aga ta kogeb: "Minu ike on hea ja minu koorem on kerge!" (Matt.11,30). Sest Issand ise kannab tema, pattude andeksandmise, armu rikkuse, oma vere läbi (s. 7). See saab "tõe sõna" läbi jõudu ja Püha Vaimu, kellele Ta raskemais võitluis kinnitab: Ma olen ise su päranduse ja lunastamise pant (s.13, 14). Ka sinu vilets elu on määratud Jumala au kiituseks.

Piiblitund, 12.IV.1939 k.10.00

Kristus koguduse pea

Efesos 1, 15 - 23

00-6-1-7131, 13/IV, 1. 9-00.

Exhibit 10-2 of 10-1

Page 10-1 of 10-1

Page 10-19-22

Exhibit 10-1 of 10-1

1. Army base, 10-19-22
2. 10-19-22
3. 10-19-22

Exhibit 10-1 of 10-1

1. 10-19-22
2. 10-19-22
3. 10-19-22
4. 10-19-22
5. 10-19-22
6. 10-19-22
7. 10-19-22
8. 10-19-22
9. 10-19-22
10. 10-19-22
11. 10-19-22
12. 10-19-22
13. 10-19-22
14. 10-19-22
15. 10-19-22
16. 10-19-22
17. 10-19-22
18. 10-19-22
19. 10-19-22
20. 10-19-22

Exhibit 10-1 of 10-1

1. 10-19-22

00-6-1-7131, 14/IV, 1. 17-00

Exhibit 10-1 of 10-1

Page 10-1 of 10-1

Page 10-19-22

1. 10-19-22
2. 10-19-22
3. 10-19-22
4. 10-19-22
5. 10-19-22
6. 10-19-22
7. 10-19-22
8. 10-19-22
9. 10-19-22
10. 10-19-22
11. 10-19-22
12. 10-19-22
13. 10-19-22
14. 10-19-22
15. 10-19-22
16. 10-19-22
17. 10-19-22
18. 10-19-22
19. 10-19-22
20. 10-19-22

Piiblitund, 13.IV. k. 9.00.

Pühade kaaskodanikud

Praost M. Heinam

Efesos 2,19-22.

I. Kurb minevik

1. Patus, surmas elab seal võõras
2. Majalisena, Jumalale kaugel ta;
3. Risti läbi tuli abi.

II. Õnnis olevik.

1. Jumalariik on tulnud. Oleme saanud pühade kaaskodanikuks, seda ristikoguduses, sinna pühasristinises.
2. Jumala kodakondsed sõnas, sakramendis õndsad.
3. Kojas alus - apostlite õpetus, usutunnistuse osadus, leivamurdmise ustavus, palveelu püsivus.
4. Nurgakivi - Jeesus Kristus.
5. Teras hoone kasvamas, kuni viimane kivi paigutatakse oma kohale, - taevariigi täius see.

III. Eesmärk - täiuslik.

1. Jumala eluase - igavik.

Piiblitund, 14.IV. k.17.00

Täielised Jumalas

Misjonijuh. H. Põld

Efesos 3, 14-21.

I Apostel Paulus oli espool oma kirjas efeslastele selgitanud, et nad, olles pääsenud Vainus Kristuse läbi Isa ligi (2,18) ja vastu võetud Jumala kodakondsusesse, on saanud elu- saks ehituskivideks, nilledest kokku liidetakse maapealne Jumala eluase, s.o. püha ristikogu- dus (2,22).

3.1. koguduse ehituse kallal rahvaste seas on Paulus töötanud ja kannab selle töö pärast ahalaid (3,1. 2). Seda tööd peab aga kogudus jätkama (3,10), sest nii on Jumal ette ära määranud. Nii peavad ka efeslased olema selle ehitustöö jätkajad.

Pauluse vangisolek ärgu tehku siis neid nõrgaks, vaid tema vangistamises nähku nad enese au ja otsigu samuti seda au (3,13). Selleks noomib ja palub Paulus efeslasi.

Selleks aga pöördub ta palves ka Isa poole (3,14), kelle lapsiks kõiki suguvõsasi ninetatakse, et Tema oma kirkuse (valguse, selguse) rikust mööda teeks oma Vaimu läbi nende vaimu (seespidise inimese poolest) tugevaks, nii et Kristus, kes ju inimese nõtruse sees saab täie võimuse, usu kaudu elaks nende südames ja nad juurduksid sellesse armastusse, mis Kristusest voolab.

II. Usk ning armastus on Jumala riiki ehitavad tegurid siin maa peal. Usk Jeesusesse Kristusesse seab meid Jumala külge ja Kristuse armastus ajab peale armastana teisi inimesi kui vendi ning õdesid. Nii seotakse Kristuse ihu, s.o. Tema koguduse liikmed ühte üheks terve kuks teineteisega ja nii nad kasvavad selle sisse, kes on pea, see on Kristus. Kui seda ära tuntakse ja selle järgi toimatakse, siis saadakse täiuslikuks Jumalas ja Tema riigi/töös. Et see nii sünniks, see ongi Pauluse igatsus ja palve Jumala poole. Ta tahaks kõigest südamest, et efeslased jõuaksid sellele astale oma usus, et nad ühes kõigi pühadega ära mõistaksid (3,18) Kristusest nende usu kaudu voolava armastuse laiuse, pikkuse, kõrguse ja sügavuse.

Selle armastuse laiuse määr on kogu maailm (Joh. 3,16. Matt.28,19, Mark. 16,15); tema pikkuse määr on kogu maailma ajastu esimesest inimesest Adamast kuni viinaseni, kes maailma sünnib (Joh.3,16 "et ükski"; 1.Tim.2, 3.4); tema kõrguse määr on Jeesuse juurde tõmmatud olemine taevasse ("na tõmban nad kõik enese juurde Joh.12,32 j.t.k) ja tema sügavuse määr - elu jätnine meie cest ris-

tisurnas.

Et see täiuslikkuse saavutus on võimalik, selle eest ei jõua Paulus küllalt Jumalat tänada (3, 20.21). Tehkem meiegi seda.

Piiblitund, 15.IV, k. 9.00

### Jumalale meelepärane elu

Õp. K. Kentmann

Efesos 4, 30-32

### Jumala meelepärane elu tootub kahele täsi- asjale:

I. olene püha Vaimuga kinnitatud otségu pitseriga. II. Jumal on meile Kristuses andeks and-  
nul.I

I. s.30. Pitser (ka 2.Tiin. 2,19) tähistab kuuluvust, on teistele tähelepandavaks tunnuseks ja vihjab päevale, mil pitser avatakse.

Püha Vaim, kellega meid otségu pitseriga on kinnitatud, tunnistab, et olene Jumala lapsed, tuletab meelde Kristuselt saadud armu ja suunab meie elu lunastamisepeava poole.

Aga kui meie püha Vaimu närguandmisest ei hooli ja teda seega kurvastane, tõmbub tema tagasi, ja me elu võõrdub Issandast.

II. s.31. ülesloetud väärnähted kristlaste elus näitavad, et pole arvestatud Kristuse läbi saadud andeksandmisega.

Kibedus inimeste vastu on seoss kibedusega Jumala vastu (1 Moos. 3,12; Fs. 73; Luuk. 15,29).

Kui Kristus meid ei pese, meid seetõttu kaob osadus Tomaga (Joh. 13,8), siis kuhjub meis Kurjus. See tuleb ilmsiks, kui meie endid ei valitse, olene äkilised, vihased, ei taltsuta oma keelt, räägime isegi teotusesõnu.

Ainumaks teeks tervenemisele osutub pöördu-  
nine Kristuse andeksandva armu poole. (Room.12,  
17-21)



III. Junala meelepärane elu on Kristuse elu. (Matt. 3,17).

Junala meelepärase elu suhtes pole nõõduandvad meie pingutused ega püüded, vaid meie ühendus Kristusega.

See ühendus, mis Kristuse surnasaladusele ja andeksandmisele rajatud, lõi väljenduse ap. Pauluse sõnas: "Ma elan, ei mitte enan mina, vaid Kristus elab minu sees." Kaal. 2,20.

Heldus ja südanlikkus (3. 32) põle loomulikud omadused, mis võivad ühel olla ja teisel puududa - vaid Kristuse armu vili.

Välisolek teistele südanest andeksandna on ka Kristlase juures sageli alles raske sisenise võitluse saavutuseks; omaõigus ja isekus peavad Kristuse risti all murduna (Matt. 18,15-35; Luuk. 7, 36-50; Joh. 13, 12-17).

Kristus tegi ka veel ristil vaeveldes vahet pimeduse võimuse ja pimestatud patuse inimese vahel, palus vaenlaste eest ja avas kahetsevale rõõv- lile paradiisi ukse.

Püha Vainu juhatusel näeme teistes inimestes hinge, kelle pärast Kristus oma võre valanud, samuti kui meie pärast.

Junala meelepärases elus ei või puududa tunnistus, mille läbi ka teisi Kristuse kui Lunasta- ja juurde juhatakse.

## II. LOENGUD

---

---

Loeng, 12. IV. k.11.00

### Lastetöö ajaloost

Õp. mag. P. V. Koppel

Jeesus ütleb: "Laske lapsukesed minu juurde tulla..." Sellepärast peame kristlikku lastetöö algust arvama Jeesuse päevist. Kuid läks kaua aega, enne, kui see töö võttis omale kindla kaju, nagu meie seda oleviku päevil näeme.

Kirikliku lastetöö lähtekoht on kodu, nii nagu meie seda Jeesuse enese juures näeme: 12 aastaselt templis oli Ta oma emast resp. vanemaist nii õpetatud, et Ta täitis kõiki inestusega oma teadmiste ja veenete suhtes.

Ja lastetöö algvormiks tuleb pidada küll ristimisele tulevate isikute ettevalmistust ehk katekisasiiooni. Tuletame meelde, et Rooma-katol. kirikus juba 12 aastaselt salviti, ja selle eelduseks oli teatud vormelite ja Pühakirja osade tundmaõpetamine.

Lutheri päevilt näeme suurt tähelepanupühendamist kiriklikule lastetööle. Meie kodunaal pühendatakse sellele eriti Rootsi ajal (1694.a. seadus) tähelepanu ja usuline ettevalmistus ja kasvatus võtab kindla ilme: Pereisad pidid õpetama oma lastele 5 peatükki kätte ja selle kontrolliniseks korraldati kodu katsunisi. Rootsi ajal tekivad köstrikoolid. Samal ajal hakatakse aga nõudma ka leeriõpetuse andmist.

Kooli reformeerimisega hakatakse ikka enam ja enam usulist kasvatust lahutama üldhariduslikust, ja kirik hakkab otsima oma tööle erilisi vorme, mille ühes varenaks ja esialgsenaks kujuks on pühapäevakool, mille algkoduks tuleb pidada Inglismaad. Robert Raikes ca. 1780 paneb seal selle aluse tänavail hulkuvate laste suhtes kutsudes neid oma juurde ja õpe-

tades neid pühapäeval usuliselt-kõlbliselt.

Meie kodumaal võib pühapäevakoolide algust n.n. Kanuti-gildi juures arvata ca. 1820. Hiljem arenevad nad eriti maal. (1836) Lääne-Hiiu - Harjumaal ja Virumaal. Siis aga elab pühapäevakool kriisi aja läbi, provintsiaalsinodid leiavad selle töö olevat läbiviimatu. Pühapäevakoolide asemel saab lastejumalateenistus enam eelistatud seisukohta. - Ülenineku astneks pühapäevakoolist lastejumalateenistusse tuleb pidada laste-pühi. See oli nagu ühekordne lastejumalateenistus. Aeg ajalt lastepidude ilniliku osade nõjule-pääsemisel kristalliseeruvad neist pidevad lastejumalateenistused, kus puhtusulisele küljole rõhk langes. Selle all nõistane meie erilist lastele määratud jumalateenistuse vormi: see areneb kahes suunas a) ühine lasteteenistus ja b) grupisüsteemis (kui palju lapsi kogus, jaotati gruppideks, keda siis abilised õpetasid).

Lastejumalateenistuse algust meie kodumaal võib arvata ca 1870 Tartus ja grupi süsteemis 1874 Lihulas. 1878 a. algab Tallinnas Toonkirikus saksakeeles. Eestikeelne lastejumalateenistus leiab aset 1889/90 Tallinna Kaarli ja Jaani kogudustes... Usuõpetuse koolidest välja tõrjumine ja vabaaainena jätmine on mõjutanud olevikus/eriti pühapäevakoolidele ja lastejumalateenistusele kirikus andna iseseisva tähtsa koha.

Loengud, 12.IV.k.12.00  
ja 17.00.  
13.IV.k.10.00 ja  
17.00

Kuidas pidada lastetundi 1. loeng.

Õp. nag. K. Tiit.

Sissejuhatavaid märkmeid.

1. Käesoleva ettekande ülesandeks on anda mõ-

ningaid juhiseid selle kohta, kuidas on kõige otstarbekas ja parem kuulutada lastele Jumala Sõna. Siinjuures eeldame, et küsinusele "mis meie kuulutame" on juba vastatud.

2. Seega on ülesandeks näidata: a) kuidas võime parimini teenida Jumala riiki, b) kuidas pääsime parimini ligi lastele 1.Kor. 13,11 ja Gal.3,1. On Jumala kiusamine, kui jätme neile usaldatud anded ja võimadused kasutamata. Meie aeg ja ülesanne on liiga kallid, et võiksime vigu teha.

3. Meie ülesandeks on täpselt: teksti käsitlemise tehnika.

4. Esitatav kava on vaid üks, kuigi kõige tavalisem võimendus. Sellest on hea mõndagi omendada, aga iga abiline kujundab omaenda vormi.  
Lastetunni kava.

Õpetuse eeskuju same Jeesuselt endalt. (Lk.10 ja 12, tähendamissõnad.)

1. Laul ja palve.
2. Ettevalmistus:
  - a) endise kordamine
  - b) üleminek uuele, sild.
3. Uus aine:
  - a) teema teatanine.
  - b) teksti lugemine.
  - c) uus aine esitamine (jutustus, laul, pilt jne.)
  - d) kordav küsitlemine.
4. Süvendamine vestlus.
5. Rakendus, näide. Kuldsalm.
6. Palve ja laul

## 2. loeng.

### Kordamine

- seob üksikud tunnid omavaheliseks tervikuks.

Seda tehakse: 1. esitades kordavaid küsimusi,

2. lastes pikemaid osi jutustada.

Pearõhk asetada eelmise tunni kuldsalnilile ja sealt välja koorida mõte, mis võib olla sillaks uuele.

Silla ehituspuudeks kõlbab

- a) nõlona teksti sarnadus / vastupidisus,
- b) juhtumid laste elust, pühad, haigus jne.
- c) alguses laululaul, laul,
- d) pilt j.m.

Teema teatamine sündigu nõnda, et ta 1. äratub huvi, 2. näitab selgesti eeloleva tunni küsinuse, 3. paneb õpilased kaastööle, 4. ei reeda aga kohe kogu sündnuse käiku.

Teksti lugemine sünnib epistli korral kohe pärast teema teatamist, ev. puhul pärast jutustust. Ka lapsed võiksid lugeda, aga siis selgesti, salnikaupa, mitte järjekorras. Jutustus.

Hea jutustamisoskus on suur kunst ja ükski ei saa meistriks harjutamata. Eelduseks:

- a) Piibli põhjalik tundmine
- b) jutustaja nägenisoskus ja elamus.

Jutustada tuleb:

1. vabalt, mitte maha lugedes,
2. loomulikult, mitte kunstlikke elanusi tekitades,
3. lapselikult, lihtsate lausetega,
4. üksikasjaliselt, otseses kõnes, laiendades,
5. võinalikult tervikuna, pikad seletused vahepeal segavad,
6. Piibel ise ja Jeesus olgu jutustuse eeskujuks.

(1. Moos. 24,34-49; Ap.t. 11, 4-7.)

Kokkuvõtteks: mitte niivõrd jutustada, kui-  
võrd kuulutada.

Tuleb selgitada:

- a) tundmatud sõnad, mõisted, nined;  
mitte defineerida, vaid kirjeldada,
- b) arvud, asukohad,
- c) kõike ei saa selgitada, vahest meie kujutleme last liiga mõistmatuna.

Lühenad selgitused esinegu jutustuses, pikened eelnegu sellele.

Uus ainetuleb küsimuste varal korrata.

### 3. loeng.

#### Süvendav vestlus

- on vajaline, sest:
- a) paneb tööle,
  - b) nõuab kõigilt tähelepanu,
  - c) selgitab meie töö nõrku kohti.

Hea küsinusoskus on raske kunst, aga sedagi saab harjutada, esijoones kirjutades.

- Küsinus:
1. vastaku laste arenenisele,
  2. olgu lühikone,
  3. võinaldagu vaid üht vastust,
  4. väljendagu selgesti, nida soovitakse, mitte liig lai,
  5. olgu seotud eelniste vastustega,
  6. olgu keeleliselt õige, küsinussõna esinegu alguses,
  7. olgu tervikuline lause,
  8. tuleb vältida täiendatavaid küsinusi,
  9. tuleb vältida etteütlevaid (kas-) küsinusi,
  10. ei saa küsida seletust, vaid kirjeldust,
  11. küsinus tuleb esitada üldiselt, siis alles ninetada lapseni,
  12. küsinus pole siht, vaid vahend,
  13. õpilaste endi hulgas esile kerkinud küsinus on parin.

Küsinusi on kahte liiki: kordavad ja arendavad, nõlenad on omal kohal vajalised.

#### Vastused:

1. nitte|korrata ega kinnitada,
2. olgu täie lausega,

3. laps peab ise väära vastuse parandama, ka keelevead,
4. laps vastaku selge häälega,
5. lapsed tõstku käed, olgu neil mõtlemisega, vastaku vaid üks korraga,
6. väära vastuse korral tuleb uuesti ja paremini küsida, abiküsimused, mitte rahutuks muutuda ega põlastada.

### Rakendus.

on eieti kogu tunni siht, peab näitama, et Jeesus elab ka tänapäeval ja et see puudutab ka neid kõige olulisemalt.

Ülesandeks: milline suhe neil peaks olema Jeesusele ja mida neid peaksine tegema? Rakenduses ei tohi pakkuda liiga palju ega ka liiga tungivalt morali lugeda, esitada gu vaid üks, kõige olulisem mõte, mis siis võetakse kokku

kuldsalmsis, mis peaks olema 1. lühikene, 2. võimalikult suuast tekstist, 3. ei vajaks enam seletusi. Selgeks õpetada tuleks otse sealsamas, vanemad lapsed teadku ka kohta, kust see võetud.

### 4. loeng.

#### Kontrollimine.

Valminud tunni kavandit on hea katsuda järgnevate küsimuste abil:

1. Kas siht on selgesti väljendatud, kas tund on tervik?
2. Kas jaotus on selge ja üksikute osade omavaheline tasakaal loomulik?
3. Kas lapsed kõigest aru saavad?
4. Kas tund suudab paeluda laste huvi?
5. Millele langeb pearõhk?

Mõningaid üldisi juhiseid:

1. Tuntust - tundmatule, lähemast kaugenale.
2. Kas- küsinused on vahel lubatavad, kui tahetakse tunnistust saada.
3. Mõõdukas päheõppimine pole mingi page. Mis peas, see südames.
4. Olgen ise lastele igas suhtes eeskujuks.

Loengud, 12.IV.k.13.00 ja 19.00  
13.IV.k.11.00

Piibel abilise elus I, II, III.

Praost F. Jürgenson.

Sissejuhatus. Lastetöö siht ja eesmärk: juhtida lapsi Piibli s.o. Jumala Sõna puhta piima allika juurde, teha Piibel neile armsaks ja suureks, pühaks. Selleks peab Piibel lastetöötajail enes- tel arms, püha ja - ka tuttav olema. Käesolevate loengute ülesandeks ongi kaasa aidata selle tutvuse loomisele ning süvenemisele, värs- kendada ja õhutada armastust Piibli vastu.

Seal juures on loengud mõeldud järgniselt:

I. Piibel raamatuna. Piibli väline ehk inin- lik külg.

1. Piibli iga ja elujõud: on vana, aastatuhandeid vana raamat, püsib ikka tugevana ja elujõulisena. Ei ühtegi raamatut ei loeta ja ei trükita nii pal- ju kui Piiblit. Piibliseltsid! Võrdlus mõne tei- se raamatu ehk kirjaga, mis ammu on kadunud (Pabüloonia kiilkirjad!). Seal juures on Piibilil ka alati vastaseid olnud, ta püsib siiski!
2. Piibli jaotus ja koosseis: Vana ja Uus Testament. Nende testamentide tähendus. Vana ja Uue Testamen- di lähen koosseis ja jaotus a) ajaloolise sisuga raamatud ehk kirjad b) õpetuslise ehk luulelise



sisuga kirjad c) prohvetite kirjad. Nende raamatute ja kirjade loetelu. Selle ninestiku tunnise tähtsus.

3) Piibli raamatute ehk kirjade sisu. Kokkuvõttes: Jumala õndsuseajalugu maailmaga, alates loomisega, siis pattulangemine, lunastustöö ettevalmistus jne.

Õeldakse mõnikord: Piibel on juutide ajalugu. Mõned sõnad juutide ja Iisraelirahva kohta, - kui äravalitud rahva kohta.

Mõni sõna Piibli üksikute osade ja kirjade lähema sisu kohta.

4. Piibli raamatute ehk kirjade autorid. Piibli algkeel. Piibli tõlked.

Aasta 1739. Uuen eestikeelne tõlge ja tema tähtsus.

## II. Piibel - Jumala Sõna.

1. Ristikoguduse ja kristliku kiriku seisukoht: Piibel on Jumala Sõna, mis äratab ja kasvatab meie usku (1. Peetr. 1,22; Jakk. 1,17; 1. Peetr. 2,2 j.n.e.)

Kuidas seda mõista? Mitmesugused seletused aegade kestel: õpetus verbaalinspiratsioonist, reaalspiratsioonist, personaalspiratsioonist. Mis ütleb Piibel ise? 2. Tim. 3,16.17: "Kõik püha kiri on Jumala Vaimust sisse antud ja saadab käsu õpetuseks, noomimiseks, parandamiseks j.n.e.

Ilus sõna! Ütleb selgesti, kuidas Piibel ja Püha kiri on tekkinud: kõik Püha kiri on Jumalast sisse antud. Rõhutane eriti ka sõna: kõik. Matt. 10, 29.30. Kuidas seal juures Jumal täpselt toinis, see jäägu lahtiseks. Teiseks näitab see saln, milleks Jumal selle raamatu tekkida laskis: etta kasu saadaks õpetuseks j.n.e.

S. t. siis = kokkuvõttes jällegi: et juhtida neid õndsusele. Mitte vahest selleks, et jagada neile mõningaid muid teadmisi.

Näited Piibli äratava ja kasvatava mõju kohta: Augustinus, õp. Nölcken Saaremaal.

Näited selle kohta, kuidas kõik võib saada Jumala Sõnaks. Kui siis vahest üks ja teine sõnaks sulle veel Jumala Sõnaks pole saanud, ta võib selleks saada. Ta võib selleks olla teisele.

Kristlik kirik peab sellestkinni: Kõik on Jumalast sisse antud.

2. Raskused: Piibel ja Teadus, Piibel ja Kõlbhus Vana Testament. Need raskused on võidetavad.

"Taevast ja maa lähivad hukka, aga minu sõnad ei lähe mitte hukka" - ütleb Jeesus.

### III. Kuidas loen mina oma Piiblit?

Juhiseid ja näpunäiteid Piibli õige ja viljaka kasutamise kohta.

Algan küsinusega: Kas on Sinul oma Piibel? Tähtis, et oleks oma Piibel. Kus lugedes saab teha märkmeid, alla kriipsutusi.

Siis - et tõesti loeksime ja uuriksime Piiblit. Joh. 5,39.

Edasi - et teeksime seda igapäev. Ap. teg. raam. 17,11. Siis ka Matt. 4,4; 1.Petr. 2,2; Hebr. 5,12.13; 1.Kor. 1,1-5 j.n.e. - s.t. Jumala Sõna on toit ja toitu lähed tarvis igapäev Jeesuse eeskujul - argipäeval ja pühapäeval. Mida lugeda? Kuidas lugeda? Oratio, meditatio, tentatio. Tuleb lugeda - paludes, mõeldes ja süvenedes (Luuk. 2, 19,51). Ja siis ka - katsetades ja rakendades sõna elusse ( Joh. 7,17; Matt. 7,21; Jaak. 1,22)

Loeng, 13.IV.k.12.00

### Piibel lapse elus

Õp. H. J. Karm.

I. Piibli tähendus lapse elus ja saatuses on sama kui täiskasvanu elus.

1. Lapsepõlve mõjutuste saatuslik tähendus. Kasutatud mälestused ja järeldajuvõnnistus.

2. Kasvatusteaduses võetakse arvesse lapse:

a) sünnipäraseid eeldusi b) kontakti ümb-  
rusega d) teadlikult juhitud kasvatus.

Jumalalapse kasvatamisel Jumalariigi ko-  
danikuks tuleb arvestada:

a) laps sünnib vatusena - ristimine (Jumala  
Sõna).

b) kontakt Jeesusega Pühakirja kaudu, kas-  
vamine armus ja tões

d) Jumala Sõna läbi juhitud ja pühitsetud  
elu.

3. Märkmeid, mida ütleb Piibel lapse kasvata-  
misest Jumala Sõnas.

4. Eeskujuks: Kuidas Jeesus tunneb ja kasu-  
tab Jumala Sõna

## II. Kuidas saab Piibel lapse igapäevaseks elu raamatuks:

1. Lapse oma Piibliraamat. a) Selle tund-  
mise tähtsus, b) Piibli käsitamise harju-  
tamine.

2. Lapsekohane Piibel. a) Väikelaste Pii-  
bel värviliste piltidega, sõnade rütm ja  
kordamine b) Piiblilood.

3. Kas Piibel läheb igavaks? a) Lapse elu  
sündmused seotud Piibli alla. Piibel on isik-  
lik kiri lapsele. b) Koduse piiblilugemi-  
se korraldamine. d) Piiblilugemine lasteki-  
rikus. e) Võimalusi Piibli rakendamiseks  
lapse igapäevases elus.

4) Piibli õppimisest ja õpetamisest.

a) Vanemate vastutus.

b) Abiliste suur ülesanne.

Loeng, 13. IV.k.13.00.

Laps Jumalariigi ehitustööl

Õp. A. Soosaar

1. "Mis on jumalariik? Ei midagi muud, et Jumal on saanud maailma oma Poja Kristuse, meie Issanda, et teha neid lunastaks ja vabastaks saadana meelevallast ja viiks neid enda juurde ja vali seks õigluse, elu ja õndsuse kuningana patu, surma ja kurja südame tunnistus vastu."  
(M. Luther.)  
"Aga kui mina Jumala vastu läbi kurjad vaimud välja ajan, siis on ju Jumalariik teie juurde tulnud." (Matt.12,28)
2. Jumalariigi ehitajaks on Püha Vaim. Tema kutsub inimesi sellele tööle ja viimaste töö edu oleb sellest, kui võrdne nad on kuulekad Pühale Vaimule.
3. Õiged vahendid Jumalariigi ehitamisetöös on: sõna, sakramendid, usk, palve.
4. Ka väikseimad ja noorimad jumalariigi ehitustöölised peavad teadma, et jumalariigi ehitamine ei ole heategevus ega organisatsioonide loomine, vaid võitlus saadana Kristuse nimel ja väes, selleks et saadana vange vabastada ja vabastatuid hoida.
5. Jumalariigi ehitamine on ühtlasi Kristusevõie ja võinu tunnistamine ja temale kiituse andmine.
6. Lastel kui jumalariigi ehitustöölilistel jaoks ei ole võrreldes teiste töölilistega ningisuguseid erilisi eeltingimusi.
7. Praktiliselt peaks seisma laste jumalariigi ehitustöö koguduses, siia kuulub ka olulise osana sise- ja välisnõu, Kristuse tunnistamises, Temale kiituse kuulutamises, sõna laialikandmises ja armastusetegude ülesnäitamises.

III. E T T E K A N D E D

=====

Ettekanne, 14.IV. k.11.00

Lastele Jumala Sõna puhast piina

Praost nag. A. Grünberg

1. Jumal on inimese nii loonud, et ema last oma rinnaga toidab. Laps onju osa omast enast ja saab ka temalt oma esimese toidu. - Loomuliku ja kunstliku toitmise vahel...
2. Lapsed on oma vanemate lapsed liha pooldest. Ristiniise läbi on nad aga Jumala lasteks vastu võetud ja on õigustatud saada ka vastavat toitu.
3. Vanemad toidavad oma last kõige pealt kaduva rooga. Jumala last tuleb aga ka toita igavese rooga - Jumala elava sõnaga. Sellel on lapse kasvamisel määrav tähtsus.
4. Kes on selle toidu andjad? Vanemad, vabariid, kool, kirik.
5. Kuidas täidavad mainitud isikud ja organisatsioonid seda ülesannet? Millised on alatoitluse tagajärjed ihulikus ja vaimlises elus ja kasvamises?
6. Mis peab neis enestes enne toimuna, et suudaksime õiget toitu, Jumala Sõna puhast piina, anda oma lastele?
7. Õige ja korraliku toitmise tagajärg lapse kehalises kasvamises. Õige toitmise õnnistus Jumala Sõnaga.

Ettekanne, 14.IV.k.12.00

Andmeid kiriklikust lastetööst

Õp. A. Tooming

Meie riigis sünnib aastas umbes 18.500 last. Alkohooliealisi on neil umbes sadaühek-

sa tuhat last. See on meie tulevik, astub vanade asenele ja täidab tühjaks jäänud kohad. Usune, et need on peamiselt ka meie kiriku ninekirjades seisjad. Tohiks huvitada, kui suur hulk nendest on haaratud kiriklikust lastetööst. 1938.a. andmete järele on käinud lastejumalateenistustil ja pühapäevakoolis 9 - 11 tuhat last. See on umb. 10 % vastava ea lastest. Nende õpetamisel on tegevad 226 pühapäevakooli juhti ja 148 lastejumalateenistuse abilist, kokku 374 inimest. Abiliste ettevalmistamiseks trükitakse lastetöö ja usulise kasvatuses ajakirja "Pühapäevakool" 12 nr. keskm. 550 eks., kokku 6800 eksemplari aastas (1938.a.). Lastes ajakirja "Laste Sõber" trükiti 1938.a. 256.800 üksiknr. + 11.000 eks. 16. lehk. jõulunumbrit. 1936.aastal olid need arvud 244.520 nr. ja 8000 eks. jõulunr.

Rõõnustav on, et peagu 2/3 lastest loeb oma lehte elades kodus veel kord kõigega kaasa, mida pühapäevakoolis räägiti. Loomulikult on ka neid lapsi palju, keda usuliselt kasvatatakse kodus. Oleme rõõmsad, et ikka rohkem lapsi aasta aastalt koonduvad oma kiriku ümber ja kasvavad Kristuse tundjateks. Aga kus on siis need 90 %, keda tunneb küll kool, aga keda kiriklik lastetöö ei ole suutnud haarata? Saunuti peaks neid, abili ste ja pühapäevakooli juhtide arv, mis on alla 400, panema küsima, kuhu jäävad need tuhanded noored, keda konfirmatsioonil läbi võetakse kogudusse? Kas nende keskel ei leiduks enam töötajaid?

Ülevaadet lastetööst andes oleme tänulikud, et seda tähtsat ala nii laialdaselt on suudetud harida. Aga lõikust on palju, sellepärast paluge lõikuse Issandalt, et tema töötajaid läkitaks oma lõikusele (Matt. 9,37-38)

Ettekanne, 14.IV.k. 13.00

Kuidas elata lastetööd koguduses

Õp. J. Gnadenreich

1. Lapsed kuuluvad sünnilisega perekonda.
2. Perekonna ülesanne on lapsi kasvatada mitte enesest välja vaid perekonna osadusse.
3. Perekond olgu väikeseks koguduseks ja osadusringiks, kelle ülesanne on lapsi kasvatada Jumalale.
4. Perekonnad moodustavad koguduse. Kogudus kuulub Jumalale.
5. Kogudusse kuulub laps ristimisega.
6. Kristus on koguduse pea.
7. Kristus on andnud käsu - õpetada kõik, mis Tema on käskinud. Lastetöö on Issanda käsk.
8. Kodus ja perekonnas peab toinuna lapse usuline kasvatus.
9. Kogudusel kui suuremal ja paremal kodul on suurim ülesanne oma lapsi õpetada ja neid juhatada Kristuse juurde.
10. Koguduses - Kristuse paremas ja pühemas, purunenud kodus, toinub lastetöö evangeeliumi alusel - mis uuesti üles ehitab tänapäeva purustatud kolu ja kristliku perekonna elu.

Ettekanne, 15.IV.k.10.00

Meie töö eesmärgist

Õp. R. Koolmeister

Eesmärk: pühade osadus.

I. Kirikliku kasvatus eesmärgist ja kiriku liikmeks olemisest.

1. Põhinõttelised laused kirikliku kasvatus eesmärgist - a) Ristimine. - b) Püha Vainu töö. - c) Pühkirja seisukohad kasva-

tusküsinuses. - d) Kasvatuse piirid, võimalused ja eesmärk.

2. Pühade osadus. -- Õhtusöömaaja kogudus.

## II. Olukord ja eeldused.

1. Lasteosavõtt lastekirikust. - a) Rõõn ja vastus. - b) Mitte arvude summa, vaid inimhinnang. - c) Vastutus.

2. Ristitud lapsed - koguduse järelkasv.

3. Unustusse ja hooletusse jäetud lapsed.

## III. Takistused ja teed.

1. Laste kuulumise küsinus.

2. Kiriku võimalused ja kohustused.

## IV. Põhinõtetete rakendamisel

1. Lastekirik. - a) lapsed. - b) leerieelseid. - c) leeriõpilased.-

2. Märkused ja kokkuvõtte.

Ettekanne, 15.IV.k.12

## Lastetöö abiline

Öp. B. Hasselblatt

- I. Jeesuse, meie Õnnistegija, viimne käsk on a jüngritele oli: Minge... tenke jüngriks... õpetage pidama kõik... Suur osa selle käsu täideviimisest lasub kiriku vabatahtlikel tööjõududel - kirikliku lastetöö ja pühapäevakooli abilistel. Nad on vabatahtlikult asunud tööle, kuid nad töötavad siiski koguduse ülesandel. Kogudus kannab neid, kuid ühtlasi on nad sellega seotud koguduse tunnistuse külge.

Kogudus on oma ülesande saanud ülestõusnud Õnnistegijalt, nõnda saavad siis ka lastetöö abilised oma ülesande Õnnistegijalt. Jeesus ütleb meile: Ole nu tallekeste karjané (Joh. 21,5) Kogudusel on töötus: "Mina olen teie juures..." Nõnda saavad ka lastetöö abilised selle töötuse osaliseks: Jeesus on nende juures. See kohustab ustavusele, sõnakuulmisele, süve



nenisele Pühasse Karjasse, palvele, enesearendanisele.

- II. Kirkliku lastetöö abilisele on usaldatud suur ja püha töö. Sellepärast peab iga lastetöö abiline (nii nagu iga kuulutaja) hooliga ikka jälle ennast läbikatsuna: Kas kõlban sellele tööle? (2.Kor.3,15) Kas olen jõudnud kitsast väravast läbi, et olla lastele juhiks kitsal teel? (Matt. 7,13.14; 1.Peet. 2,21-25) Kas olen ise teel "Jeruusalemma" poole? (Luuka 18,31) Kas olen elav kivi Jumala templis? (1.Peetr. 2,5) Kas olen Jumala suurte asjade tunnistaja? (1.Kor.2,1-4) Kas oskan nõnda rääkida, et lapsed kuulevad mind rääkivat "oma keeli?" (Ap.t. 2,11) Kas olen juurdunud Jumala Sõnas? (Taav.1.1) Kas valvan ja palun? (Matt. 26,41; 1.Tess. 3,10; 5,17) Kas on minul halastaja sarnaarse meel? (Luuka 10, 25-37) Kas lapsed kuulevad minu häälest Hea Karjase häält? (Joh. 10,4.14)

Ettekanne, 15.IV.k.13.00

Kodu, kool ja kogudus lastetöös

Õp. mag. S. Eberhard

I. Koguduse lastetöö vajalikkusest.

- 1) Kogudus, kes lastetööd ei tee, on "laisk sulane, kes seisna jääb, kui tema Issand sõtta lä'eb".
- 2) Kogudus, kes lastetööd ei tee, on Piibli mõttes silnakirjatseja ja tagurlane, sest ta ei suuda nõista "aegade tunnustähti" (Matt.16,3 Luuk.12,56)
- 3) Meie aja tunnustähti, mis nõuavad koguduse lastetööd: a) kiriku uus vahekord riigiga; kirik ei ole enam mõisnik, vaid asunik, b) kiriku uus vahekord kooliga: kool ei ole

kiriku noonamees, vaid riigikool. d) kiriku uus vahetõde koduga: kodu ei ole kiriku vabadiik ega rentnik, vaid vaba rahva kodu.

4) Kirik, kes suudab nõista meie aja tunnustähti, ei või olla kapitalist, kes oma kaotusi taga nutab, vaid peab olena "ustav sulane, kes Issanda dalt tenale antud talendiga kaupleb (Matt.25,21) ja alustab uuele olukorrale vastavat kiriklikku lastetööd kogudustes.

## II. Koguduse lastetöö kaastöölise küsimus.

1. Kaastöölise vajadusest: a) kogudus ei või enam loota liitlasile, vaid peab mobiliseerima oma vabatahtlike jõude. b) ohvitserid üksi ei otsusta lahingut, palju oleneb ka sõdureist. d) kogudus, kus õpetaja töötab ilma kaastööliseta, osutub kallaletungi puhul relvastunata riigiks.

2. Lastetöö kaastöölise värbanine: a) Värbanise põhinõte: Ära jäta eneses peituvat armuannet hoolitusse! Õhuta lõkkele Jumala armuand! Täida oma õnnistamisepäeva tõotus! (1.Tim. 4,14; 2.Tim.1,6)

b) Värbanisetöö alad: koguduse nõukogu, kooli-õppejõud, pereisad ja pereenad, leeriõpilased, Noorte koondus.

3. Kaastöölise ettevalmistamine: a) Ettevalmistamistund - ühtlasi tempel ja kasarm. b) Ettevalmistamistund - sõjavägede peakorter.

## III. Tegelik lastetöö

1) Lastekogunise ja värbanise meetodeid: a) suusõnaline üleskutse b) kutsekaardid d) lastekülastamine e) vanemad, vaderid, kool abilistena lastekogunisel f) "lapsvaderid".

2) Lastetöö tegelik korraldamine

3) Lastetöö sisustamine: a) kirikuaasta lastetöös b) laste laulukoor d) lastepühad e) laste rakendamise jumalariigi töösse.

4) Lastetöö vahendeid: Jumalasõna, laul, pildid, udupildid, sünnipäevakaardid, kirikulastekaadid, nälestuslehed, kirikuaasta pühade ring, laste-

lehed ja kirjandus j.n.c.

5) Rahaline küsinus.

IV. Koguduse lastetöö ja kooli.

- a) Koguduse õpetaja ja lastetöölaliste isiklik kontakt kooliõppejõuludega. b) Õppeavajumalateenistused ja õppeaasta lõppjumalateenistused. d) Koolijõulupuu. e) Õppejõudude osavõtt lastetööst.

V. Koguduse lastetöö ja kodu.

- a) Kodu on koguduse lastetöö tagala b) Sidepidamine lastekodudega d) koguduse lastetöö lastevanemate abilisena kasvatuselal. e) Kirikulaps oma kolumisjonärina. f) Koguduse lastetöö mõttest ja töötusest.

Mõningaid viiteid kirjandusele.

=====

1. "Pühapäevakool" E.E.L.K. lastetöö ja usulise kasvatusel ajalookiri. Ka vanemad aastakäigud.
2. A. Grünbergi Kirik ja lapsed. H. Laane, Pärnus, 1933 10 lk.
3. A. Sternfeldt: Lapsed, vanemad ja kodu. Tallinn, 1936. Hind 5 snt.
4. A. Kõögardal: algkooli usuõpetuse metoodika. K. U. Kooperatiiv, Tallinnas, 1935. 55 lk.
5. Hind Kr. 1.20
6. T. Korjus: Pühapäevakooli õpetajate käsiraamat. Pühapäevakoolide allianssliidu väljaanne. 1937, 144 lk. Hind Kr. 1.50
7. Blomquist - Kerhonen: Pyhäkoulun opetusopas. Suomen Ev. Lut. Pyhäkouluyhdistys, Helsinki, 1934. 114 lk. Hind Snk. 8.-
8. Pyhäkoulun käsikirja, Helsinki 1924. - Hind Snk. 5.-

8. T. Z. Vaurane: Tavallinen Pyhäkoulu. Suomen Ev. Lut. Pyhäkouluyhdistys, 1938. 8 lk.  
Hind
9. M. Ruuth: Suomen Pyhäkoulun historia. Suomen Pyhäkouluyhdistys, Helsinki 1928. 208 lk.
10. V. Kantele: Opostusta Uuteen Testamenttiin. Suomen Ev. Lut. Pyhäkouluyhdistys. Helsinki, 1934. 120 lk.
11. A. Lichtenstein: Kirchengottesdienst und Helferamt. Bertelsmann Gütersloh 1934.  
111 lk. + 9 kriitpaberin piltti. Hind ?
12. K. O. Kornelius: Håndbøk i søndagsskolen. Norsk Søndagsskoleforbunds Forlag, 1927.  
131 lk. Hind ?
13. O J Ø I E: Søndagsskolen. Kristiania 1926  
154 lk.
14. Joh. Rimman: Söndagsskolen. Ev. Forterlands stiftelsens Bokforlag, Stockholm 1917<sup>2</sup>  
140 lk. Hind Kr. 1.40.

---

Paljundatud E.E.L.K. Noorsootöö Keskuse büroos,  
Kiriku t. 8, Tallinn.

---

E.E.L.K. Noorsootöö Keskuse kirjastus 1939.